TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

İstatistiksel Veri Analizi Ödev Raporu

17011604 – Havvanur Dervişoğlu

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Zeyneb KURT

1. Sağlıklı ve hastalıklı örneklerin her geni için standart sapma değeri ve %90 güven aralığındaki ortalama değeri:

1-a: "normal_skin_8genes_10samples.txt": Resim 1'de veri seti gösterilmektedir.

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
M7731	4.8397077	4.9357426	4.7402800	5.870636	0.02147973	0.03984026	4.1725675	0.000000
M7874	2.2630344	2.3572705	2.2960168	5.212025	2.40408565	3.89549652	3.8309651	2.067295
M7715	3.4121040	3.4220984	1.4451970	2.756169	1.24671210	2.47690008	2.8239531	0.000000
M7785	0.0000000	0.0000000	1.8282254	3.184280	2.81003173	4.50639883	2.5112150	2.034216
M5247	0.0000000	0.0000000	1.6735564	3.602766	3.09305305	4.70642004	2.6899700	0.000000
M9000	0.0000000	0.0000000	5.1392239	6.284644	0.01006368	0.01435529	4.1525079	0.000000
M7682	0.0000000	0.0000000	0.8463930	1.153805	3.71292588	5.31589223	1.2485348	2.238175
M5305	0.2016339	0.2028878	0.8883049	2.447844	3.19408705	4.71182526	2.0352720	0.000000
M5742	0.0000000	0.0000000	3.3593806	5.332242	0.01863417	0.04264434	4.2132695	0.000000
M7767	0.0000000	0.0000000	0.8559897	1.624803	2.52907130	4.09744225	0.8890841	2.541019

Resim 1: normal_skin_8genes_10samples.txt görünümü

- Resim 2'de her gen değeri için standart sapma değeri görülmektedir. (gen_1:GAGE4,gen_2:GAGE5,gen_3:KRTAP7-1,gen_4:KRTAP8-1,gen_5:TSIX,gen_6:XIST,gen_7:KRTAP19-3,gen_8:MIR2117)

gen_1	1.78708052335504
gen_2	1.81811652325525
gen_3	1.5872634865434
gen_4	1.8209931668122
gen_5	1.45027150323326
gen_6	2.16470660719587
gen_7	1.22387279546278
gen_8	1.15427976419809

Resim 2: Her gen için standart sapma değerleri

- Her gen için %90 güven aralığında ortalama değeri: Şekil 3'de her gen için summary statistics değerleri görülmektedir.

```
> summary(data_df)
     GAGE4             GAGE5             KRTAP7-1          KRTAP8-1
 Min.   :0.000   Min.   :0.000   Min.   :0.8464   Min.   :1.154
 1st Qu.:0.000   1st Qu.:0.000   1st Qu.:1.0275   1st Qu.:2.525
 Median :0.000   Median :0.000   Median :1.7509   Median :3.394
 Mean   :1.072   Mean   :1.092   Mean   :2.3073   Mean   :3.747
 3rd Qu.:1.748   3rd Qu.:1.819   3rd Qu.:3.0935   3rd Qu.:5.302
 Max.   :4.840   Max.   :4.936   Max.   :5.1392   Max.   :6.285
      TSIX              XIST           KRTAP19-3         MIR2117
 Min.   :0.01006   Min.   :0.01435   Min.   :0.8891   Min.   :0.0000
 1st Qu.:0.32779   1st Qu.:0.65121   1st Qu.:2.1543   1st Qu.:0.0000
 Median :2.46658   Median :3.99647   Median :2.7570   Median :0.0000
 Mean   :1.90401   Mean   :2.98072   Mean   :2.8567   Mean   :0.8881
 3rd Qu.:3.02230   3rd Qu.:4.65641   3rd Qu.:4.0721   3rd Qu.:2.0590
 Max.   :3.71293   Max.   :5.31589   Max.   :4.2133   Max.   :2.5410
```

Resim 3: Her gen için istatistik değerleri

Resim 4'te her gen için standart error değerleri gösterilmiştir.(SE=s/sqrt(n))

se_gen_1	0.565124481592766
se_gen_2	0.574938926507307
se_gen_3	0.501936786429717
se_gen_4	0.575848601072948
se_gen_5	0.458616117585336
se_gen_6	0.684540334475438
se_gen_7	0.387022559997977
se_gen_8	0.365015311190804

Resim 4: Her gen için SE değerleri

Resim 5'de degree of fredom değeri 10-1=9 ve (1-0.9)%2=0.05 değeri için t-dist değeri gösterilmiştir. T dist. Değerinin kullanılmasının sebebi popülasyon standart sapma değerinin bilinmiyor olması elimizdeki 10 sample'dan elde ettiğimiz standart sapma değeri ile güven aralığını hesaplıycaz.

```
> qt(0.05,9)
[1] -1.833113
```

Resim 5: t-dist değeri

Resim 6'da her genin "t_dist*[s/sqrt(n)]" değeri görülmektedir.

m_e_gen1	1.03593699576835
m_e_gen2	1.05392798166804
m_e_gen3	0.920106814580225
m_e_gen4	1.05559551787882
m_e_gen5	0.840695136270274
m_e_gen6	1.25483974005175
m_e_gen7	0.709456059962017
m_e_gen8	0.669114287561404

Resim 6: Margin of error değerleri

Resim 7'da her bir gen için aralık değerleri görülmektedir. (aralık:[left_geni,right_geni], left_geni=mean_geni-m_e_geni, rigth_geni=mean_geni+m_e_geni şeklinde hesaplanmıştır.)

left_gen1	0.0357110052347871	right_gen1	2.10758499677149
left_gen2	0.0378719508569667	right_gen2	2.14572791419304
left_gen3	1.38714995394189	right_gen3	3.22736358310234
left_gen4	2.69132585050148	right_gen4	4.80251688625913
left_gen5	1.06331929835129	right_gen5	2.74470957089184
left_gen6	1.72588177064501	right_gen6	4.23556125074851
left_gen7	2.14727785811528	right_gen7	3.56618997803932
left_gen8	0.218956193290334	right_gen8	1.55718476841314

Resim 7: %90 güven aralığında mean değerleri

Resim 7'da her satır bir gen için aralık değerini göstermektedir.

1-b: “psoriasis_skin_8genes_10samples.txt” hastalıklı genler. Resim 8’de veri setine ait görüntü vardır.(Not: Veri setleri sütunlar genler ve satırlar örnekler olacak şekilde ayarlandı)

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
M5385	0.10433666	0.10433666	3.9549407	4.512164	0.021479727	0.042644337	3.8364291	1.3015876
M4368	0.00000000	0.00000000	1.4388251	1.874600	1.954196310	3.359661722	2.8057052	1.3103401
M4310	5.84962403	5.95891226	0.0000000	0.000000	0.020057652	0.045442971	0.0000000	0.0000000
M8554	0.00000000	0.00000000	1.0628125	1.674913	2.601458821	4.121678557	1.1196882	1.0614306
M4294	2.00934717	2.16124276	0.1724875	0.000000	2.910540801	4.330773498	0.0000000	0.0000000
M777	0.00000000	0.00000000	0.9891390	1.088142	2.380452407	3.722028778	1.0250288	1.9414820
M4298	0.00000000	0.00000000	0.0000000	1.060739	3.189350170	4.461986859	1.6154163	0.6590112
M4390	0.05797007	0.05866284	0.0000000	0.000000	3.370931467	5.008854364	0.0000000	2.0450934
M5478	0.00000000	0.00000000	2.8268027	4.275082	0.004321606	0.005759269	2.8771553	0.0000000
M8530	0.00000000	0.00000000	0.0000000	1.016496	2.725741157	4.366881697	0.6544355	1.0454430

Resim 8: Hastalıklı genler veri seti

Resim 9’da her gen için ortalama değeri %90 güven aralığı görülmektedir. Her satır bir genin aralığını temsil ediyor. Şekil 10‘da ise her gen için 10 örnekten alınmış değerlerin ortalama değerleri görülmekte. Bu veri setinde de 1-a da yaptığımız adımlar yapılmıştır.

left_gen1	-0.288120463105785	right_gen1	1.89237604923296
left_gen2	-0.287273768122186	right_gen2	1.94390467101482
left_gen3	0.249435642439814	right_gen3	1.83956586712697
left_gen4	0.598361462306014	right_gen4	2.50206556229697
left_gen5	1.12330782484159	right_gen5	2.71239819896509
left_gen6	1.75335124732808	right_gen6	4.13979116308526
left_gen7	0.60150385205629	right_gen7	2.18526782749215
left_gen8	0.493801731060318	right_gen8	1.37907585131695

Resim 9: Her gen için %90 güven aralığı, ortalama değeri için

mean_gen1	0.802127793063586
mean_gen2	0.828315451446315
mean_gen3	1.04450075478339
mean_gen4	1.55021351230149
mean_gen5	1.91785301190334
mean_gen6	2.94657120520667
mean_gen7	1.39338583977422
mean_gen8	0.936438791188634

Resim 10: Her gen için ortalama değeri

2. İki veri setini birleştirip boxplot elde edilecek. Her gen için bir boxplot.

Resim 11'de 8 gen için sağlıklı ve hastalıklı örneklerin birleştirmiş hali vardır.

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
M5385	0.10433666	0.10433666	3.9549407	4.512164	0.021479727	0.042644337	3.8364291	1.3015876
M4368	0.00000000	0.00000000	1.4388251	1.874600	1.954196310	3.359661722	2.8057052	1.3103401
M4310	5.84962403	5.95891226	0.0000000	0.000000	0.020057652	0.045442971	0.0000000	0.0000000
M8554	0.00000000	0.00000000	1.0628125	1.674913	2.601458821	4.121678557	1.1196882	1.0614306
M4294	2.00934717	2.16124276	0.1724875	0.000000	2.910540801	4.330773498	0.0000000	0.0000000
M777	0.00000000	0.00000000	0.9891390	1.088142	2.380452407	3.722028778	1.0250288	1.9414820
M4298	0.00000000	0.00000000	0.0000000	1.060739	3.189350170	4.461986859	1.6154163	0.6590112
M4390	0.05797007	0.05866284	0.0000000	0.000000	3.370931467	5.008854364	0.0000000	2.0450934
M5478	0.00000000	0.00000000	2.8268027	4.275082	0.004321606	0.005759269	2.8771553	0.0000000
M8530	0.00000000	0.00000000	0.0000000	1.016496	2.725741157	4.366881697	0.6544355	1.0454430
M7731	4.83970770	4.93574260	4.7402800	5.870636	0.021479727	0.039840265	4.1725675	0.0000000
M7874	2.26303441	2.35727048	2.2960168	5.212025	2.404085654	3.895496519	3.8309651	2.0672945
M7715	3.41210404	3.42209841	1.4451970	2.756169	1.246712101	2.476900083	2.8239531	0.0000000
M7785	0.00000000	0.00000000	1.8282254	3.184280	2.810031728	4.506398832	2.5112150	2.0342157
M5247	0.00000000	0.00000000	1.6735564	3.602766	3.093053048	4.706420039	2.6899700	0.0000000
M9000	0.00000000	0.00000000	5.1392239	6.284644	0.010063683	0.014355293	4.1525079	0.0000000
M7682	0.00000000	0.00000000	0.8463930	1.153805	3.712925879	5.315892234	1.2485348	2.2381754
M5305	0.20163386	0.20288783	0.8883049	2.447844	3.194087052	4.711825257	2.0352720	0.0000000
M5742	0.00000000	0.00000000	3.3593806	5.332242	0.018634174	0.042644337	4.2132695	0.0000000
M7767	0.00000000	0.00000000	0.8559897	1.624803	2.529071300	4.097442248	0.8890841	2.5410192

Resim 11: Birleştirme matrisi

Resim 12'de her gen için boxplot vardır.

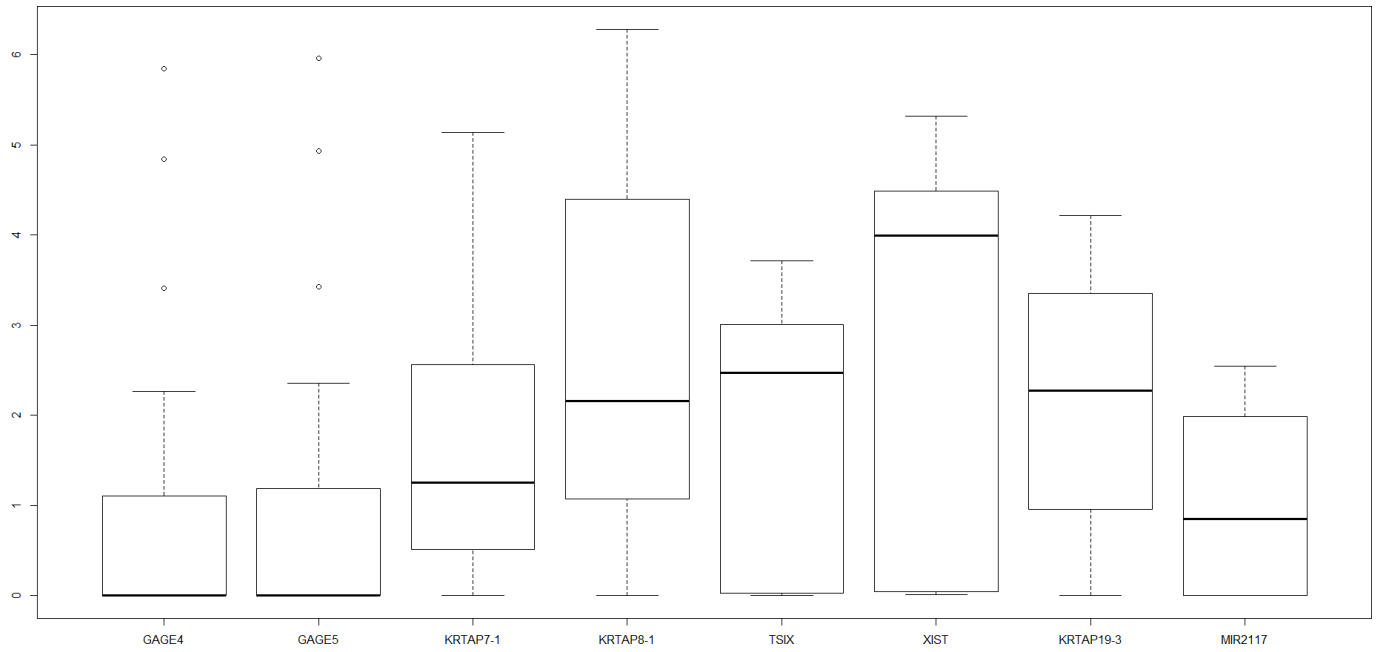

Resim 12: Boxplot

3. Korelasyon matrisi :

- **Sağlıklı veri seti için :** Resim 13'de gösterilmiştir.

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
GAGE4	1.0000000	0.9999064	0.3338204	0.3397682	-0.4270771	-0.3886911	0.4214235	-0.2606302
GAGE5	0.9999064	1.0000000	0.3366772	0.3450594	-0.4256279	-0.3876765	0.4250562	-0.2553420
KRTAP7-1	0.3338204	0.3366772	1.0000000	0.9199632	-0.8656501	-0.8904471	0.8555133	-0.4824370
KRTAP8-1	0.3397682	0.3450594	0.9199632	1.0000000	-0.7902748	-0.7997521	0.9634352	-0.4922408
TSIX	-0.4270771	-0.4256279	-0.8656501	-0.7902748	1.0000000	0.9935357	-0.7943990	0.5650919
XIST	-0.3886911	-0.3876765	-0.8904471	-0.7997521	0.9935357	1.0000000	-0.7960535	0.5806983
KRTAP19-3	0.4214235	0.4250562	0.8555133	0.9634352	-0.7943990	-0.7960535	1.0000000	-0.5732245
MIR2117	-0.2606302	-0.2553420	-0.4824370	-0.4922408	0.5650919	0.5806983	-0.5732245	1.0000000

Resim 13: Sağlıklı genler veri seti korelasyon matrisi

- **Hastalıklı veri seti için:** Resim 14'de gösterilmiştir.

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
GAGE4	1.0000000	0.9998318	-0.32817516	-0.43044156	-0.3974110	-0.4125014	-0.46604299	-0.56146743
GAGE5	0.9998318	1.0000000	-0.33113189	-0.43493810	-0.3907263	-0.4060869	-0.47087863	-0.56714854
KRTAP7-1	-0.3281752	-0.3311319	1.00000000	0.95178107	-0.6797860	-0.6670427	0.88911646	0.03187441
KRTAP8-1	-0.4304416	-0.4349381	0.95178107	1.00000000	-0.6344229	-0.6258330	0.92328528	-0.04743878
TSIX	-0.3974110	-0.3907263	-0.67978599	-0.63442294	1.0000000	0.9948699	-0.52555891	0.40949568
XIST	-0.4125014	-0.4060869	-0.66704273	-0.62583304	0.9948699	1.0000000	-0.51189760	0.43938325
RTAP19-3	-0.4660430	-0.4708786	0.88911646	0.92328528	-0.5255589	-0.5118976	1.00000000	0.05847581
MIR2117	-0.5614674	-0.5671485	0.03187441	-0.04743878	0.4094957	0.4393832	0.05847581	1.00000000

Resim 14: Hastalıklı genler veri seti korelasyon matrisi

- **Hastalıklı + sağlıklı için:** Resim 15'de gösterilmiştir.

	GAGE4	GAGE5	KRTAP7-1	KRTAP8-1	TSIX	XIST	KRTAP19-3	MIR2117
GAGE4	1.00000000	0.99985850	0.04837480	0.01372367	-0.4108532	-0.3982195	-0.01018420	-0.3750647
GAGE5	0.99985850	1.00000000	0.04626541	0.01143931	-0.4067797	-0.3946114	-0.01375295	-0.3744825
KRTAP7-1	0.04837480	0.04626541	1.00000000	0.93577253	-0.7149630	-0.7161532	0.88749484	-0.2778493
KRTAP8-1	0.01372367	0.01143931	0.93577253	1.00000000	-0.6002816	-0.5933687	0.95428422	-0.2825039
TSIX	-0.41085323	-0.40677966	-0.71496302	-0.60028160	1.0000000	0.9940692	-0.56485650	0.4976741
XIST	-0.39821952	-0.39461142	-0.71615324	-0.59336871	0.9940692	1.0000000	-0.55229648	0.5176052
KRTAP19-3	-0.01018420	-0.01375295	0.88749484	0.95428422	-0.5648565	-0.5522965	1.00000000	-0.2667652
MIR2117	-0.37506471	-0.37448253	-0.27784929	-0.28250386	0.4976741	0.5176052	-0.26676523	1.0000000

Resim 15: Hastalıklı + sağlıklı genler veri seti korelasyon matrisi

4. **HA: ”Hastalıklı geneX için ortalama değeri, sağlıklı aynı gen için ortalama değeri birbirinden farklıdır.”(sd: 1.5) Bu hipotezi sağlıklı ve hastalıklı veri setlerindeki her gen için test edip, p-değerini buluyoruz.**

- **GEN1:**

X1=mean value of hastalıklı geneX
X2=mean value of sağlıklı geneX
HA:x12=!0
H0:”GENX için her iki veri setinde ortalama değerleri birbirine eşittir.” X12=0

SD12=sqrt((sd/n1)+(sd/n2))=sqrt(2*1.5/10)=0.55
X12=0,27
Z_score=0,27/0,55=0,49

Pobs=2*P(Z>=abs(Z_score))=2*0.31=0.62

Sonuç significant value’lerden büyük olduğu için H0’ı reddemeyiz. Yani hastalıklı genx ortalaması ile sağlıklı genex ortalamaları birbirlerine benzerdir diyebiliriz.

Resim 16’da tüm genler için gen1’ yapılan işlemlerin sonucu gösterilmektedir.

p_obs1	0.622666801698647
p_obs2	0.630477660944584
p_obs3	0.0211404602272276
p_obs4	6.05591308422285e-05
p_obs5	0.979843056712846
p_obs6	0.950284396579766
p_obs7	0.00754690203715447
p_obs8	0.929631841933354

Resim 16: Her gen için p-value değerleri

Sonuç olarak gen3, gen4 ve gen7 için HA kabul edilirken(sağlıklı ve sağlıksız genx ortalama değerleri birbirlerinden farklıdır.).Ama diğer için genler için H0 reddedilemez yani HA reddedilir.(alpha=0.1)